

ELŐTERJESZTÉS

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testületének

2022. június 22-i ülésére

Előterjesztő: Szabó Balázs (önkormányzati képviselő)

Tárgy: Közterület elnevezése Benedek Tiborról

Tisztelt Képviselő-testület!

A 2020-ban tragikus hirtelenséggel elhunyt Benedek Tibor élete és sportpályafutása páratlan dicsőség Újpest és az egész nemzet számára. Az ő vezérletével nyert három olimpiai bajnoki cím, világbajnoki és Európa-bajnoki címek a modernkori magyar sport legfényesebb epizódjaiként vonulnak be a történelembe.

Benedek Tibor az Újpesti Torna Egylet vízilabdázójaként feledhetetlen sikereket ért el Újpest számára is. 1989 és 1996 között volt az Újpest játékosa, mely időszak alatt az UTE 1993-ban LEN Kupát, 1994-ben BEK-et nyert. Játékos pályafutása mellett edzőként és szövetségi kapitányként is számos sikert – többek közt világbajnoki címet – ért el Magyarország számára. Ezt követően pedig a korábbi években az UVSE szakmai igazgatójaként dolgozott tovább az újpesti vízilabdáért. Ezek a fantasztikus sportteljesítmények példamutató emberi kvalitásokkal és életvitellel párosultak.

Mindezek fényében indokoltnak tartjuk, hogy Benedek Tiborról közterület kerüljön elnevezésre – hazánkban és a fővárosban elsőként – Újpesten. Ennek érdekében Téglás Richárd bizottsági taggal közösen 2021. július 6-án előterjesztést nyújtottunk be a Közművelődési és Oktatási Bizottság elé, melyben kezdeményeztük az átnevezést, az átnevezendő közterületnek pedig a káposztásmegyeri Íves utat jelöltük meg. A bizottság az előterjesztést megtárgyalta és egyhangúan támogatta, ennek ellenére mégsem valósult meg az elképzelés. Mindeközben Olaszországban sétányt, a jelenleg is zajló budapesti Vízilabda Világbajnokságon pedig különdíjat neveztek el Benedek Tiborról. Eljött tehát az ideje, hogy Újpest lépjen ebben az ügyben és megvalósítsa ezt a sokak által várt kezdeményezést.

Indoklás

A Közművelődési és Oktatási Bizottság 2020. július 14-i ülésén tárgyalta már ezt a kezdeményezést. Akkor az a döntés született, hogy a kérdést a polgármester megvizsgálja és legfeljebb egy éven belül javaslatot tesz a kezdeményezés lehetséges megvalósítására. Sajnálatos módon ez mindmáig nem történt meg és így a közterület-átnevezés sem valósult meg. Még a lehetséges helyszínekről szóló javaslattétel sem született meg.

A fent hivatkozott KOB-ülést követően pár héttel, 2020. augusztus 18-án Karácsony Gergely főpolgármester is hasonló kezdeményezéssel lépett a nyilvánosság elé; igaz, ő nem Újpesten, hanem a Margitszigeten szeretett volna közterületet elnevezni Benedek Tiborról. Akkori facebook posztjában így fogalmazott:

„A júniusban tragikusan fiatalon elhunyt háromszoros olimpiai bajnok vízilabdázó, Benedek Tibor hős volt és példakép talán az egész ország számára. Emlékének megőrzése nem csak erkölcsi kötelességünk, Tibor életszemléletéből, kitartásából, megérdemelt sikereiből talán a következő generációk is tanulhatnak. Ezért kezdeményezem a Fővárosi Közgyűlés következő ülésén, hogy a Margitszigeten, nem messze a Hajós Alfréd Nemzeti Sportuszodától sétány viselje Budapest díszpolgára, Benedek Tibor nevét.”

Mindannyian örömmel értesültünk róla, hogy 2021. június 25-én, Benedek Tibor halálát követően egy évvel az olaszországi Recco városában sétányt neveztek el Benedek Tiborról és emléktáblát is avattak a tiszteletére. Ezt a hírt az Újpest Média egyébként úgy kommentálta, hogy *„sajnos még mindig nem Magyarországon”*.

Ezzel valóban az a furcsa és némiképpen méltatlan helyzet állt elő, hogy külföldön előbb neveztek el utcát Benedek Tiborról, mint hazánkban. Ezért is tartjuk fontosnak, hogy ezt az adósságot mihamarabb törlesszük, vagyis hogy kezdeményezzük az egyébként is hosszadalmas átnevezési eljárás megindítását, annál is inkább, mivel a kezdeményezés mögött jól érzékelhető társadalmi támogatottság is van.

A magunk részéről, mint javaslattevő előterjesztők – a továbbiakban felsorolt szempontokat is figyelembe véve – a káposztásmegyeri **Íves út átnevezését javasoljuk** Benedek Tibor út vagy Benedek Tibor fasor elnevezésre. Azt gondoljuk, hogy ez az útszakasz megfelelő és méltó lenne Benedek Tibor emléke számára; kellően széles és hosszú; kulturált, burkolata megfelelő minőségű, környezete fákkal övezett, a környék pedig folyamatosan épül, fejlődik és népesül be lakókkal. Tekintettel arra, hogy jelenleg állandó lakosa nincs az Íves útnak, ezért nem érint sokakat az átnevezéssel járó bürokratikus kötelezettség (pl. személyi okmányok cseréje stb.); így az átnevezés is minimális költséggel járna.

További szempont, hogy ez az út Újpest egyetlen vizes létesítményéhez, az Aquaworldhöz vezet, ahol annak idején a férfi vízilabda válogatott – és így Benedek Tibor is – többször lakott a különféle tornák és világbajnokságok alkalmával. Ezen az úton naponta több ezren haladnak keresztül; a nyári hónapokban pedig ugyancsak sok százan fordulnak meg minden nap a vizes vidámparkban. Az egyébként sem túl régi Íves út elnevezéséhez az újpestieknek különösebb kötődése nem alakult ki, ezért minden bizonnyal döntő többségben lennének azok, akik örömmel fogadnák az átnevezést.

Jogi háttér

A budapesti közterületek elnevezésének joga 2013-ban a kerületi önkormányzatoktól átkerült a Fővárosi Önkormányzathoz. A kérdéskört a 94/2012 (XII.27) számú fővárosi rendelet egész Budapestet érintően szabályozza. Ez azt jelenti, hogy a végső döntést ebben az ügyben – megfelelő szakmai előkészítés, bizottsági döntések és testületi szavazást követően – a Fővárosi Önkormányzat hozhatja meg. Ezért jelen határozati javaslat lényegében csak egy kezdeményezés a Fővárosi Önkormányzat felé és a megvalósítás irányába történő első lépés.

Az el- ill. átnevezésre kerülő közterület kiválasztásánál figyelemmel kell lenni számos szempontra, így az átnevezéssel érintett közterület mentén élő lakosság érdekeire, az átnevezéssel járó költségekre, a méltó hely megtalálására, ill. a helytörténeti adottságokra és sajátosságokra is. A végső döntést meghozóknak ezeket a szempontokat is figyelembe kell venniük.

Kérjük ezért Tisztelt Polgármester urat, hogy a javaslat elfogadását követően a kezdeményezést – jelen határozati javaslattal együtt – terjessze fel a Fővárosi Önkormányzathoz.

A vonatkozó fővárosi rendelet értelmében:

10. § (1) *Közterület-elnevezéssel emléket állítani olyan magyar személynek lehet,*

a) akinek közismert tevékenysége a nemzet történelmében kiemelkedő jelentőségű volt, és személye közmegebecsülésnek örvend;

b) aki a tudomány, művelődés, sport vagy a társadalmi élet egyéb területén kimagaslóan jelentőset tett vagy alkotott, és ezáltal személyének emléke megőrzésre méltó;

c) akinek a főváros vagy annak egy kerülete életében, történetében kiemelkedő szerepe volt, tevékenységével hozzájárult Budapest egészének vagy egy részének fejlődéséhez.

Miután Benedek Tiborra a rendelet vonatkozó részének mindhárom pontja igaz, így – véleményem szerint – a közterület elnevezésének sem elvi, sem jogi akadálya nincs; az ilyen irányú döntés helyénvaló, átgondolt és megalapozott.

9. § (1) *Személyről közterületet elnevezni halála után, legalább 5 év elmúltával lehet.*

(2) Az (1) bekezdésben rögzített 5 éves időbeli korlátozást nem kell alkalmazni a Közgyűlés által rendeletében meghatározottak szerint díszpolgári cím kitüntetésben részesített személyekről történő közterület-elnevezésnél.

Tekintettel arra, hogy Benedek Tibor 2008 óta Budapest díszpolgára, így a rendelet fenti idézett pontja alkalmazható és a kijelölt közterület átnevezése akár azonnal végrehajtható.

Alkalmazandó jogszabályok

- Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 94/2012. (XII. 27.) önkormányzati rendelete a közterület- és városrésznevek megállapításáról, azok jelöléséről, valamint a házszám-megállapítás szabályairól

<https://net.jogtar.hu/rendelet?council=fovaros&docid=A1200094.FOV>

- Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 94/2012. (XII. 27.) önkormányzati rendelete indokolása a közterület- és városrésznevek megállapításáról, azok jelöléséről, valamint a házszám-megállapítás szabályairól

<https://net.jogtar.hu/rendelet?council=fovaros&docid=a1200094.foi>

Határozati javaslat

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy támogatja azt a kezdeményezést, mely arra irányul, hogy a háromszoros olimpiai bajnok vízilabdázó Benedek Tiborról (1972-2020) közterület kerüljön elnevezésre Újpest területén.

A képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy kezdeményezze a Fővárosi Önkormányzatnál a IV. kerület Íves út átnevezését Benedek Tibor útra vagy Benedek Tibor fasorra.

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri Budapest Főváros Önkormányzatát, hogy jelen kezdeményezést fogadja be és hozzon pozitív döntést az ügyben. Az újpesti képviselő-testület felkéri a Fővárosi Önkormányzatot, hogy a közterület-átnevezési eljárást indítsa el és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően, ésszerű határidőn belül, de legkésőbb 2023. június 12-ig valósítsa azt meg, hogy ezzel is méltóképpen tudjanak adózni az újpestiek a magyar vízilabdasport legendájának emléke előtt.

Felelős: polgármester

Határidő: a Fővárosi Önkormányzathoz való felterjesztésre 2022. július 31.

a végző megvalósításra 2023. július 12.

Újpest, 2022. június 22.

Szabó Balázs
önkormányzati képviselő